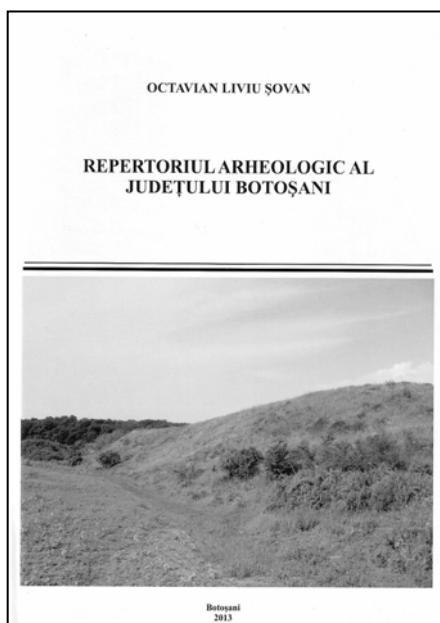

OCTAVIAN LIVIU ȘOVAN, *REPERTORIUL ARHEOLOGIC AL JUDEȚULUI BOTOȘANI, BIBLIOTHECA ARCHAEOLOGICA „HIERASUS” MONOGRAPHICA, VOL. IV, BOTOȘANI, 2013, 500 P.*

Volumul de față, rod al unei strădării de peste un deceniu al autorului, este un util și necesar instrument de lucru, atât pentru specialiștii din domeniul arheologiei, cât și pentru publicul larg, repertoriile arheologice fiind lucrări ce ar trebui să fie întocmite pentru fiecare județ în parte. O astfel de lucrare nu este, însă, lesne de întocmit, fiind necesar pe lângă timp de cercetare pe teren și în bibliotecă și un colectiv care să acopere istoric realitățile din teren, și care să colaboreze la întocmirea corpusului efectiv.

În cazul volumului de față colectivul de specialiști este interdisciplinar, Octavian Liviu Șovan reușind o colaborare de mare succes, reunind în cadrul acestui proiect instituții de cultură de prestigiu. Astfel, alături de Direcția pentru Cultură Botoșani au fost cooptate: Institutul Național al Patrimoniului și Muzeul Județean Botoșani, care a editat și publicat în Bibliotheca Archaeologica „Hierasus” Monographica, vol. IV, prezentul repertoriu arheologic.

Repertoriul arheologic al județului Botoșani este un proiect editorial finanțat de Administrația Fondului Cultural Național, publicat în condiții tehnice deosebite, volumul fiind însoțit de un DVD-ROM în care sunt publicate în format electronic hărțile unităților teritorial administrative cu distribuția spațială a siturilor arheologice din județul Botoșani, în ordine alfabetică, conținând 160 de hărți, date geospațiale, precum și un soft GIS pentru editarea datelor geospațiale.

Volumul debutează, nu întâmplător, cu un **Cuvânt înainte** (p.1-2) semnat de arheologul dr. Vasile Chirica, acesta fiind coautor (alături de

Alexandru Păunescu și Paul Șadurschi) al **Repertoriului arheologic al județului Botoșani** publicat în 1976, volum ce a fost la acea vreme rod al unei documentații exhaustive, însoțite de numeroase cercetări de teren întreprinse de colectivul de cercetare pe cuprinsul județului Botoșani, cercetări demarate și susținute de Nicolae și Emilia Zaharia. Astfel, a rezultat o lucrare remarcabilă, care a fost recunoscută la nivel național prin acordarea Premiului „Vasile Pârvan” al Academiei Române.

Demersul întreprins de autor, prin publicarea acestei lucrări în formatul interdisciplinar prin care a fost realizat, bazat pe informațiile publicate în literatura de specialitate, cercetări de teren, colaborarea cu specialiști în topometrie și cadastru sau informatică (toate siturile au fost în prealabil înregistrate în baza de date a **Repertoriului Arheologic Național**), face ca lucrarea, așa cum precizează Vasile Chirica, să devină „un model-cadru al oricărei tentative viitoare, pentru muzeele județene care încă nu au purces la îndeplinirea acestui demers, sau pentru arheologii înzestrați cu darul muncii, și care vor avea curajul să pornească la o întreprindere identică” (p. 1).

Proiectul privind repertoriul prezentat „s-a născut dintr-o necesitate mai degrabă *administrativă* decât științifică” (p. 9), mărturisește Bogdan Șandric, analist-arheolog și specialist GIS la CIMEC – Institutul de Memorie Culturală, unul dintre principalii colaboratori ai autorului. Practic, Octavian Liviu Șovan a răspuns unei necesități administrative, ca angajat al Direcției pentru Cultură Botoșani, cu devotament, pasiune și simț al răspunderii, cartând pe harta județului Botoșani peste 1800 de situri arheologice, datate din paleolitic până în epoca medievală târzie, amplasate în cele 73 de comune și 5 orașe ale județului Botoșani. După introducerea acestora, integral, în **Repertoriul Arheologic Național**, în primul rând urmărindu-se protejarea acestor situri din punct de vedere legal, a fost un pas firesc către realizarea repertoriului de față.

Astfel, au fost repertoriate „un număr de 1742 secvențe culturale identificate în 746 de situri, la care se adaugă un număr de 1056 movile, totalizând împreună un număr de 1802 așezări, necropole plane sau tumulare, fortificații sau așezări fortificate” (p. 7).

Spre finalul **Introducerii** (p. 3-8), autorul subliniază din nou scopul demersului său, și anume „de a crea o bază de date de tip repertoriu și sisteme noi informatice pentru evidențe cartografice digitale pentru a pune la dispoziție o evidență exactă a monumentelor arheologice cunoscute, în vederea protejării și conservării lor” (p. 8).

Volumul continuă cu **Istoria proiectului Repertoriul arheologic al**

județului Botoșani (p. 9-15), semnat de Bogdan Șandric, de la Institutul Național al Patrimoniului, realizatorul DVD-ROM-ului ce însoțește volumul, care ne prezintă etapele acestui proiect, precum și importanța introducerii noilor puncte arheologice descoperite în **Repertoriul Arheologic Național**, în vederea protejării și conservării acestora.

De asemenea, Bogdan Șandric explică importanța cartării descoperirilor arheologice din județul Botoșani, în acest caz, într-un proiect de tip GIS, care permite o încărcare de date diverse ce generează configurări complexe ale hărților. Astfel, au rezultat hărțile stocate pe DVD-ROM, realizate pe unitățile administrativ teritoriale (UAT) care formează județul Botoșani, fiecare UAT fiind reprezentat „prin două hărți, identice în privința conținutului, dar diferite ca format: tif, care permite doar o utilizare simplă prin deschiderea cu orice program de vizualizare de imagini și pdf care trebuie deschisă cu un program care permite citirea unui astfel de format (Adobe Acrobat, Acrobat Reader etc.)” (p. 13).

Urmează prezentarea efectivă a **Corpusului descoperirilor** (p. 17-482), în care sunt tratate cele 1802 puncte arheologice în ordinea alfabetică a unităților administrativ teritoriale din județul Botoșani. Fiecare fișă de punct arheologic urmează următorul model, și este completat, de la caz la caz, în funcție de informațiile cunoscute: *Localitate, Cod RAN, Cod LMI, Localizare*, cu: *Punct (Toponim), Parcelă cadastrală, Coordonate geografice, Observații, Reper, Stare de conservare, Factori de risc, An descoperire, Descoperitor, Cercetare*. În ceea ce privește *Descoperirile*, acestea sunt prezentate sub forma unui tabel ce cuprinde tipul descoperirii, perioada, cultura și faza culturală, la final fiind prezentată *Bibliografia*.

Se poate observa și din întocmirea fișelor ce compun corpusul descoperirii importanța acordată coordonatelor geografice, foarte importante de altfel, precum și urmărirea protejării siturilor arheologice prin evidența acestora în registrele naționale.

Volumul se încheie cu **Bibliografia** (p. 483-498) și cu o **Listă a prescurtărilor** (p. 499), observându-se și din titlurile lucrărilor consultate că autorul repertoriului a dorit să fie cât mai exhaustiv.

Felicităm demersul întreprins de Octavian Liviu Șovan, atât pentru publicarea volumului prezentat, precum și pentru modalitatea fructuoasei colaborări între instituțiile amintite, rezultatul fiind unul complet și complex.

Lăcrămioara-Elena Istina